Nr: 53.
Poniedziałek,
D. 3. Marca.
Rok 1823.

KURJER WARSZAWSKI

WSPOMNIENIA
Przybrania tytułu Xiążąt Siewierskich przez Biskupów Krakowskich 1442.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Najiaśniejszy PAN przez wzgląd na talenta i użyteczne prace podejmowane około kształcenia kraiowej młodzieży, raczył P. Fryderykowi Hoffmanowi Professorowi Królewsko Warszaws: Uniwersytetu nadać Dyploma Szlachectwa na iego osobę i potomstwo w prostej linji. ——————

Przybył do Warszawy Mechanik Karól *Rui* (Rouy) wynalazca machiny astronomiczney nazwanej przez niego *Panorama Nieba* czyli Machina *Uranograficzna*. Ta Machina wykazuie podług systematu *Kopernika* cały bieg i obrot planet; Wiele pism oddaią sprawiedliwość wynalazcy. Mamy przed sobą w tej chwili Monitora paryzkiego z dnia 19 Stycz: 1816 r, który donosi iż P. *Rui* miał szczęście okazać swą machinę Królowi Francuzkiemu Ludwikowi XVIII, Monarcha raczył zastanawiać się nad nią przez czas długi, oświadczył wynalazcy swe ukontentowanie, rozkazał zrobić takąż machinę dla swej *Bibljoteki* i polecił iej nabycie wszystkim Liceom Francuzkim. Wczoraj w obecności Professora Astronomji tutejszego Uniwersytetu W. *Armińskiego* i innych Professorów, P. *Rui* okazywał doświadczenia swego wynalazku; Prof: *Armiński* w krótce wygotuie raport o tej machinie, która ma być okazywaną publicznie, oczem donieść niezaniedbamy.

w Sklepie ubogich zwdzięcznością przyięte będą rozmaite Fanty, ktoby ie życzył oddać na *Loterją* maiącą się odbyć na korzyść ubogich zostaiących pod opieką Towarzystwa Dobroczynności.

w Krótce w Teatrze Narodo: daną będzie pierwszy raz nowa Komedja Historyczna *Król Stanisław w Ligni, czyli Przysposobienie*, tłumaczona z Francuzkiego a pierwszy raz grana w mieście *Nansy* roku zeszłego, wczasie uroczystości obchodzonej na pamiątkę upłynionych trzech części wieku od zaczęcia upięknień tego miasta przez Leszczyńskiego, którego pamięć zawsze iest drogą mieszkańcom *Lotaryngji*.

Na Dzieła Krasickiego maiące wyjść w Wrocławiu *Stereotypem*, przyjmuie się prenumerata u P. *Brzeziny*, zł: 40. Dla nie prenumeruiących cena zło: 60.—Zaręczone są przez wydawcę piękność druku, papieru, i dokładność wydania. Pierwsze to będzie wydanie Stereotyczne w ięzyku Polskim.

Podług Taxy na miesiąc Marzec, funt dobrego mięsa wołowego płacić się ma w Warszawie po gr: 9. — Dziś mrozu stopni 2.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Od Granic Tureckich.

Czytamy w *Dostrzegaczu Austrjackim* następuiący wyiątek z listu pisanego z *Bukarestu* „Rząd Turecki pragnie usilnie aby spokojność przywróconą była w *Multanach i na Wołoszczyznie*. Wydano surowy rozkaz do wszystkich Dowódców twierdz będących nad Dunaiem aby niedopuszczali żadnemu Turkowi udawać się do tych Kraiów, a dotąd tam będących aby znaglili do niezwłocznego oddalenia się, upornych gwałtem maią wywozić, ieśli zaś któremu konieczny interes zniewala pozostać, ma być na niego dawana naywiększa baczność. —, w *Bukareście* Hospodar mianował nowego Arcy-Biskupa, gdyż dawny *Dyonizy* opuścił Ojczyznę— Boiarowie dotąd znajduiący się w Państwach Austrjackich [illegible] rozkaz od rządu Austrjac: aby albo powrócili natychmiast do swych domów, albo się udali w głęb Kraiów Austrjackich, na co im przeznaczono 2 miasta, toiest *Bryn* w Morawji i *Linc*. — Nigdy tyle znakomitych Turków wprzeciągu roku nieprzeniosło się na łono Proroka ile w r 1822. *Ali Basza Janiny*, *Churszyd*, *Halet*, Trzech wielkich Admirałów, 13 rozmaitych Baszów, i innych Urzędników cywilnych i wojskowych żyć przestali albo z rozkazu Sułtana albo od oręża Greckiego, albo z morowej zarazy.

z Paryża

Poseł Hiszpański dopiero d, 14 Lutego opuścił Paryż, gdyż iego Małżonka mocno chorowała.— Jenerał Rossyjski Hrabia *Lanżeron* był przedstawiony Królowi— z Hiszpanji takie są wiadomości: Baron *Ereles* obejmuie główne dowództwo nad wojskiem Roialistów. Twierdza *Urgel* dla głodu poddać się była przymuszoną, wszelka żywność iuż się ukończyła, a Mieszkańce i Żołnierze przez 4 dni żyli tylko otrębami, mało co wojska wyszło, gdyż prawie wszyscy złożonemi byli chorobą, i z Obywateli rzadko który iest zdrowy. —Jenerał Hiszpań: *Eguia* wszystkich swych Synów i Wnuków posłał do wojska—Jle tylko znajduie się statków morskich w Portach Hiszpańskich, wszystkie najspiesznlej maią być uzbraiane; wydano także wiele paszportów dla morskich Korsarzy.

z Niemiec.

Cesarz Austrjacki mianował Gubernatorem *Galicji* Hrabiego Ludwika *Taffe*. — Między nowemi wynalazkami w Państwach Austrjackich, na szczególniejszą zasługuią uwagę następuiące: *Maierhofer* Złotnik wiedeński tak robi naczynia srebrne iż o połowę mniej kosztuia, niż dotąd. Leśniczy [illegible]

wynalazł machinę którą ieden Człowiek przy pomocy dwóch małych Chłopców w iednej godzinie wyrobi 250 sztuk *Gontów*. — w Roku zeszłym z Gdańska wyprowadzono na morze 144,064 korcy Berl: Pszenicy, 2350 kor: Żyta, 960 Jęczmieniu, 4142 Grochu. — Wielki Xże *Badeński* w wydanym reskrypcie oświadczył iż obrady Seymu trwaiącego przez 7 miesięcy nieodpowiedziały iego oczekiwaniu, często był przerywany, mało uradzono a kosztował 360,000 złł: pol: — z Włoch donoszą że w *Turynie* było mrozu stopni 14, Żołnierz stoiący na warcie niemógł wytrzymać zbytecznego zimna i został bez duszy, wielu Stangretów czekaiących na swych Panów przed Teatrem, ledwo niepostradało życia, w ogólności była to dla Włochów klęska iakiej odawna niedoświadczali. — w Północnej Szwecji zwłaszcza *Uplandji* mróz dochodził do 40 stopni!! oczem donosi gazeta Berlińska. — w Wielu miastach Niemieckich znakomite Damy tworzą dobroczynne towarzystwa dla wsparcia tych nieszczęśliwych którzy przez wylewy rzek postradali maiątki. — Znany Literat niemiecki *Hes* umarł w 67 roku życia. — Spalony Teatr w Munich spiesznie naprawiaią, do czego usilnie przykładaią się Obywatele — Xże *Modeny* (we Włoszech) skonfiskowane dobra tych osób które należały do ostatniej rewolucji, oddał Instytutom dobroczynnym. —

z Londynu

w Parlamencie więcej członków obstaie za weyną niż za pokoiem, iednak dzienniki Ministerjalne wątpią aby Anglja zmieniła swoj systemat neutralności. — Prawo o Małżeństwach zapewne będzie zmienionem, podług dawnego prawa było można uczciwą Żonę po iej zgonie ogłosić iż była nałożnicą, a przezto iej familji wydrzeć maiątek pozostały po zmarłej. — Podróżniący w Amerycę Północnej w opisie swej podróży tamże w roku zeszłym odbytej, umieścił następuiące zdarzenie: Stanąwszy w Oberży postrzegłem iż Lud zgromadził się przypatruiąc się wywroconemu poiazdowi, była w nim piękna Kobieta, Aktorka iadąca z Anglji do *Wasyngtonu*, skaleczyła się niezmiernie, i była prawie bez władnąą; w tym przeieżdza iakiś Jegomość, rozkazuie przywołać Lekarza, płaci mu hojnie i poleca mieć najtroskliwsze staranie o zranionej Artystcę. Kto to iest pytam Oberżystę? widać żeś cudzoziemiec, odpowie Oberżysta, gdy nieznasz tego dobroczynnego Obywatela, iest to Józef *Bonaparte* niegdyś Król Hiszpański; tysiączne są dowody iego dobroczynności, w tych naszych okolicach na zawsze obrał mieszkanie, Miasto które założył iest złożone prawie z samych Cudzoziemców nieszczęśliwych którym dał sposób do życia. — Listy z Ameryki południowej zapewniaią iż w tym nowym świecie wciągu roku bieżącego okropna wznowi się wojna. — w Anglji od dwóch miesięcy cena Koni znacznie się podniosła.

DONIESIENIA.

Szczególnie dobrego gatunku iakoteż pięknego rosłego kształtu rassa Merynosów tak Tryków iak i Maciór znajduie się w dobrach szlacheckich K. Mengers. w *Zscheppliu* niedaleko Lipska do zbycia i do kupna postrzyży z r. 1823. Trzoda Zschepplińska której ulepszenie iuż od 40 lat trwa, powszechnie iest uznaną, za iednę znajcelniejszych iakoteż najdawniejszych dobrego gatunku Orygenalnych trzód Saxonji. Cena tamtejszej Wełny była kamień a 22 funtów w monecie konwencyjnej 20 f. stopy niemieckiej, w r. 1817 Tal: 39. 1818 tal: 45. 1819 tal: 38. 1820 tal: 37. 1821 tal: 39, Wełna przed strzyżą z r. 1822 ieszcze nie była sprzedaną. Ktoby sobie życzył nabyć Tryków lub Maciór, raczy się zgłosić do JP. Gelpke Jnspektora w Zscheppliu niedaleko Eileuburga.

w D, 11 m. i r. b. o godzinie 9 zrana i dni następnych w domu pod Nr 795 przy ulicy Elektoralnej położonym, odbywać się będzie przed Reientem Alexandrem *Engelke* sprzedaż przez publiczną licytacją: mebli, kopersztychów, sukien i bielizny, do pozostałości niegdy Daniela Berhen należących, a to za gotowe pieniądze przez każdego przybicie otrzymuiącego natychmiast płacić się miane.

Skradziono w d, 28 Lutego r. b. na Pradze w wieczór o godz: 9 Futro z Wilków z wierzchem nankinowym ciemnozielonym, Płaszcz szaraczkowy flanelą podszyty. Ktoby takowe rzeczy przeiął, raczy łaskawie do podpisanego w domu pod Nr 39 w Rynku starego miasta na 3 piętro odesłać a oprócz wdzięczności przyzwoitą odbierze nadgrodę.

Antoni *Chodorowski*.

Pod Nr. 905 przy ulicy Chłodnej są do sprzedania dwa Konie po lat 6 maiące, anglezowane i do wierzchu uieżdzone, 1 kasztanowaty 2 kary; o cenie dowiedzieć się można u podpisanego w tymże domu. Jakób *Zawadzki*.

Zginął Wyżeł wielki, maści siwej, uszy kasztanowate, nogi pstrokate. Kto o nim da wiadomość pod Nr 2774 odbierze przyzwoitą nadgrodę.

Teatr. Jutro Traie: *Otello*, JPani *Ledóchowska* grać będzie rolę *Hedelmony*, zakończy po 2raz *Zabawa z Tańcami* z muzyką Józefa *Stefanicego*.